

Föräldrar och barn

Familjer med barn i undervisning
Tankar om bön med barn i familjen.

Kom Helige Ande, kom!

Några enkla förberedelser och råd.

Tänk på rummets värdighet, kroppens ställning, lugnet, närheten till varandra. Välj symboler med omsorg.

Föräldrarna kan stå på knä framför en helig bild eller ett krucifix.

Bestäm en regelbundenhet, men inte ett alltid fast schema.

Välj en bra måltidsbön.

Sankt Josef, be för oss!

Några inledande ord till alla deltagare.

Alla föräldrar vet hur svårt det kan vara att gå från barnens livlighet till en stunds tystnad och samling till bön. Konsumtionssamhället marknadsför "mys" och avslappning, "godis" och bekvämlighet. Kyrkan marknadsför en annan form för gemenskap och behöver lugn, tystnad, stillhet. Vi kristna saknar i dag enkla "vardagsriter" som inleder tystnad och bön. Judarna har sina tvagningsriter, muslimer sina bönemattor. De börjar med det kroppsliga. Det är säkert en riktig ordning. Vi måste vara uppfinningsrika själva.

Säkert gör många redan något vacker med familjens julkrubba till julen. Kanske några låter något av barnen fästa upp den välsignade palmkvisten bakom krucifixet hemma på Palmsöndagen. Enkla goda "hemmariter".

Vi kan till exempel alltid utnyttja våra måltider. Tänk om vi skulle fråga barnen: "Är vi rena om händerna?". Paulus säger: "Maten är till för magen och magen för maten, tills Gud gör båda överflödiga" (1 Kor 6: 13). Han ger oss ett övergripande perspektiv, som vi faktiskt behöver. Vi kan säga: "Kan vi stå vid bordet innan vi sätter oss och inleda med korstecknet?" "Nu reser vi oss för tackbönen!". "Nu fattar vi varandras händer och ber".

Varje måltid kan vara ett tillfälle att "visa varandra tillgivenhet och broderlig kärlek och överträffa varandra i ömsesidig aktning" (Rom 12:10). Den kristna familjen skall också vara öppen och gästfri, särskilt för dem som saknar överflöd. Det kommer till särskilt uttryck när man har gäster vid sitt bord, barn som vuxna.

Det är i familjens vardagsliv som hela familjen evangeliseras. Föräldrarna upptäcker att harmoni skapas och att en rättvis balans mellan barn och vuxna kommer till stånd. "Ni barn, lyd era föräldrar för Herrens skull, det är er skyldighet" (Ef 6:1) å ena sidan, "Och ni fäder, reta inte upp era barn, utan fostra och vägled dem efter Herrens vilja" (Ef 6:4), å den andra sidan.

Vi kan aldrig glömma bort den stora gåva Herren ger oss genom barnen och genom barnens spontana tillit till föräldrarna. Det är barnen som skänker en särskild mening åt hela äktenskapet och berikar familjens liv. Det är fint att påminna sig när familjelivet tar alla ens krafter och man oroar sig för barnen och över sitt eget föräldraansvar. De som inte får barn har en särskild kallelse och bidrar genom sina äktenskap också till den mänskliga gemenskapen och Kyrkans liv. Den heliga historien vittnar om dessa äktenskaps stora betydelse och meningsfullhet. Men barn är alltid barn och måste tas emot som barn. Vi är alla Guds barn. Det är ett barnskap talar Jesus särskilt om. Då talar han till de vuxna.

Bibeln berättar: "Folk kom till honom med barn för att han skulle röra vid dem. Men lärjungarna visade bort dem. När Jesus såg det blev han förargad och sade: 'Låt barnen komma till mig och hindra dem inte: Guds rike tillhör sådana som de. Sannerligen, *den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in*'. Och han tog dem i famnen, lade händerna på dem och välsignade dem" (Mk 10:13-16; jfr Matt 19:13-15; jfr Luk 18:15-17).

Vi behöver det kroppsliga för att ge rum åt det andliga. Alla kan pröva olika modeller. Acceptera olikheter, bygga med friheten. Skapa andrum med kroppsspråket. Framställa "bilder" med mening.

Om vi alla lider av stress och ständigt mediabus och konkurrens med andra lockande aktiviteter, så hjälper det nog om

man hittar vägar till ***hur barn kan tänka*** och ***vad de kan förstå i sin utveckling***. Tycker man att man ser möjligheter att verkligen möta barns upplevelser och bygger upp familjens böneliv på den grunden, snarare än på den vuxnes, tror jag att man sätter igång en process som berikar.

Det är absolut nödvändigt att ha ***en fungerande dialog i familjen först***. Det måste börja ***inifrån***. Andra fina traditioner – dopdagens firande, helgondagar, husvälsignelse – blir lätt yttre traditioner som barn inte riktigt förstår och därför kan bli främmande för. "Vuxna modeller" blir i sämsta fall former av religiös indoktrinering. Det kan länge se ut att fungera men är inte garanterat utvecklande i livsperspektivet.

Traditioner har sin plats men bör inte få överdriven betydelse. Att be med sina barn, och leda dem att vilja be själva, måste alltid börja med att vi som vuxna lär oss att lyssna till barnen. Det är inte vi själva vi ska lyssna till utan till de små. Dem vi har ansvar för. Vi ska uppskatta vad de säger och tänker. Leda dem vidare med mild hand. Utgå från deras små men alltid viktiga erfarenheter. Vi som vuxna måste lära oss barnens språk som är så rikt, men inte vuxet. Lyssnar vi mer på barnen, kommer de att lyssna mer på oss som vuxna och föräldrar. "Föräldrarna ger inte bara evangeliet åt barnen", säger påven Paulus VI (*Om evangeliets förkunnelse i dagens värld*, 8 december, 1975, n: r 71), "utan de kan också från sina barn motta ett evangelium som dessa innerligen lever".

De exempel på bön och tanke som följer här vill bara stimulera till egna former för bön och tanke. Man genomför inte allt detta som en rit eller skola. Man tar vad man tror passar, man utgår från något och ger det en egen ton som förälder. Men varje förälder kan lära sig att lyssna på sina barn på ett "evangeliskt" sätt. Det man lär sig att ge ut, får man rikligen igen, när man ser sina barn växa som Guds älskade barn. När man tillsammans planerar och utformar bön i

familjen bör man därför alltid se lite framåt i tiden och till och med längre. Man kan fråga sig: "Hur kommer våra barn som vuxna minnas bönen i barndomshemmet? Vad skall de berätta en gång för sina egna barn"?

Bönestunderna tillsammans.

Vid en större samling, som en familjefestival, kan papporna och mammorna gruppera sig på lämpligt sätt för diskussioner. Här föreslås fyra (4) sådana grupper. Det avslutande temat om rosenkransen föreslås som storforum. Så avslutar man med att berätta om de bästa idéerna som kommit fram i grupperna.

I

Med dem som inte ännu är födda.

Mitt lilla barn, snart får jag se dig. Kom till mamma och pappa. Vi längtar efter dig. Gud beskydde dig och välsigne dig. Sjung för barnet.

||

Be med de allra minsta

Allt vi kan tacka för:

Tack gode Gud för mjölken vi får dricka och brödet vi får äta.

Tack för alla djuren på marken och fiskarna i vattnet och fåglarna i luften.

Tack gode Gud för att Du gjorde dagen och ljuset så att vi ser var vi kan gå.

Tack för kläderna och skorna så jag slipper vara naken ute.

Tack Gud för att vi inte behöver vara hungriga.

Tack gode Gud för i dag.

Tack för att Du gett mig mamma och pappa och min lille bror och min stora syster.

Tack Gud för "Lukas" som är min bästa vän.

Tack Gud för natten och månen och stjärnorna som tittar på mig när jag sover.

Tack Gud för din goda ängel som jag inte kan se men som aldrig lämnar mig ensam.

Tack Gud för att Du gjort så mycket fint och vackert.

Tack Gud för att jag har fått vara så glad i dag.

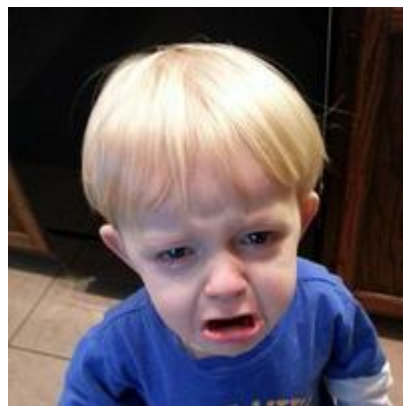
Gud, jag var ledsen i dag och rädd. Det är jag inte längre. Tack för att jag får vara glad igen.

Gud, du som tycker mycket om mig som är liten, välsigna mig nu så kan jag sova.

III

För de lite äldre barnen.

Gud, tänk på alla barn som har ont i magen och gråter.

Gud, tänk på alla barn som gjort sig illa i dag. Gör så att det onda försvinner snart.

Gud, gör så alla barn har någon att leka med i morgon.

Gud, tänk på alla mammor och pappor som är så snälla mot sina barn.

Gud, välsigna mamma och pappa som tycker mycket om varandra.

Gud, välsigna mina syskon som vill vara duktiga i skolan.

Gud, välsigna mina syskon så att de får goda vänner.

Gud, välsigna min systers och min brors vänner.

Gud, välsigna deras föräldrar.

Nu ber vi tillsammans:

Tack o Gud för i dag.

Gode Gud, välsigna hela familjen.

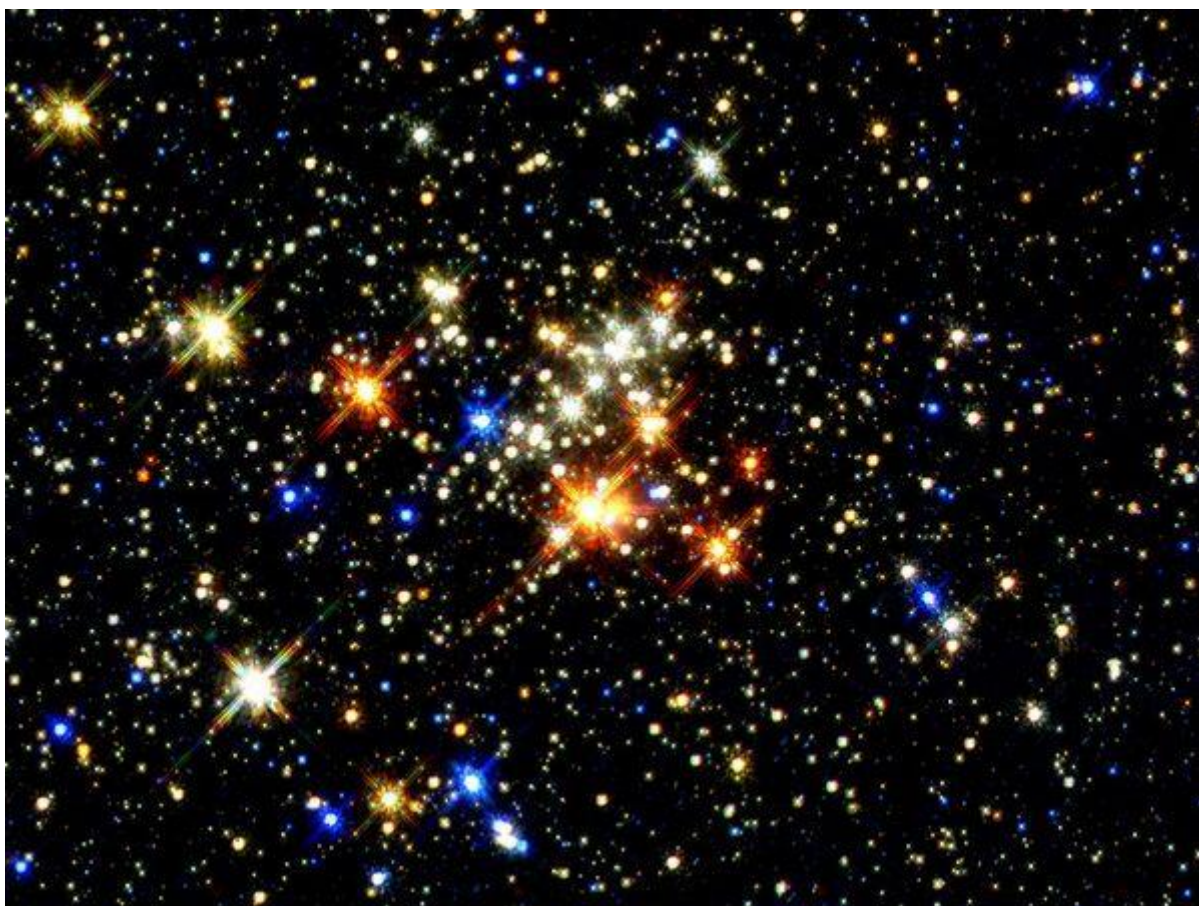
I morgon är en ny dag. Hjälp oss att vara snälla mot varandra och hjälpa pappa och mamma när de har mycket att göra.

IV

Lite äldre barn närmare åldern för undervisning i Kyrkan:

Tiden och evigheten

Kan du räkna stjärnorna?

"Gud gjorde de två stora ljusen, det större för att råda över dagen och det mindre ljuset till att råda över natten, *likaså stjärnorna*" (Första Mosebok, 1:16)

Vem har gjort dem?

Hur gammal är du?

När jag var liten fanns du inte. Nu finns både jag och du. Är det inte underbart?

Blommorna på bordet fanns inte när du föddes. Nu finns de här. Snart vissnar de och är borta.

En boll och ett hårband och en ring och en nyckel är saker. Saker kan inte röra sig själva. De kan gå sönder. Vi ska vara försiktiga med saker så att de inte går sönder.

Gud, lär oss att sköta om saker och ting. Lär oss att inte förstöra utan laga och spara saker vi har. Lär oss lägga bokstäver och skriva ord.

En fluga och en kanin och en sköldpadda och en katt är djur. De kan röra sig av sig själva. Vi ska aldrig göra djur illa.

Gud, lär oss att vara snälla mot alla djur. Lär oss att inte reta upp farliga djur.

Ljuset har någon gjort åt oss. Vi gav pengar för det. Nästa vecka har det brunnit färdigt. Det slocknar och är borta. Det kommer inte tillbaka. Men vi kan få ett annat om vi ger pengar till någon som gör dem.

Blommorna började en gång. Du började en gång. Jag började en gång. När mormor och morfar var så små som du, fanns inte jag. Sen började jag.

Gud är den enda jag vet som aldrig har börjat. Gud har alltid funnits.

Utan Gud skulle ingenting av det här, blomman, stjärnan, farfar och farmor, mjölken från korna, köttet och äpplena, jordgubbarna och solen på himlen finnas. Ingenting skulle finnas utan Gud.

Gud har gjort allt som finns. Gud tycker om alla, han vill att alla ska vara glada och lyckliga.

Därför bestämde Gud att vi människor skulle leva i en familj.

Alla familjer gör det som Gud vill när de är goda och hjälper dem som behöver hjälp.

Hur vet jag detta? Jesus levde för väldigt länge sedan. Han var en god människa som visste att Gud älskade oss. Jesus' mamma hette Maria. Hennes man hette Josef. De hörde till det judiska folket och levde i det Heliga Landet. De trodde mycket på Gud. De bad Gud om allt. De tackade Gud för allt de fått. De tackade Gud för att de fick barnet Jesus. Pappa och jag tror på honom som vår Herre och Gud. Han visar oss hur vi ska leva som en familj. Hans mamma Maria hjälper oss. Hon vet allt om Jesus. Vi tackar alltid Gud för att vi fick dig. Vi var så lyckliga att vi fick dig. Nu är vi en familj med Guds hjälp.

V

Rosenkransbönens mysterier i familjen.

Rosenkransen är en välsignelsebringande gemensam böneform som alla familjer med barn kan pröva på. Barnen lär sig inte bara bönerna utan allt om evangeliets underbara händelser. Lika gärna som alla vuxna vill rekommendera denna form av familjebön är det på sin plats att också varna för tvånget att be en så lång bön. Så fort man märker att barnen inte är beredda eller mogna att fortsätta bör man förenkla den gemensamma bönen.

Men det är alltid viktigt att barn ser och förstår att föräldrarna ber själva regelbundet och lugnt.

I väntans tider

Fader, du har frambragt allting och du ger människor den stora gåvan att bli upphov till nytt liv.

Låt oss få del i ditt skapande och livgivande verk, den makt du ensam förfogar över, och låt oss få ett barn.

Välsigna vår kärlek så att en ny röst kan prisa dig, ett nytt hjärta älska dig, ett nytt liv bli ett vittne om dig. Amen.

(Ur Oremus)

Guds Moder Jungfru Maria, be med oss och för oss!

Var hälsad Maria full av nåd,

Herren är med dig,

välsignad är du bland kvinnor

och välsignad din livsfrukt Jesus.

Heliga Maria, Guds Moder,

be för oss syndare nu och i vår dödsstund.

Amen.

Jönköping i juli 2015.

Göran Fäldt, diakon; www.familiaetvita.se ;
www.diakongoranijonkoping.se